

DOSSIERNo.: CD. 450. NAAM: VRIJDENKERS RADIOGROEP VEREENIGING.

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
8-12-47	K.	8-12-47									
16/2-48	B. 21	2-17/2-48									
19/5-52	C.	19/5									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 450

NAAM: VRIJDENKERS RADIOOMROEP VERENIGING.

- 1 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd. sept. '70

UITTREKSEL

Uit : OD 396

Naam: DE DAGERAAD (Openbare Vergaderingen)

Voor : OD 450

Naam: Vrijdenkers Radio Omroep

Ag. nr: 124371

Afz. : I.D.Rotterdam

Datum: Dec.1951

Aard van het stuk: Kort Verslag van de besloten ledenvergadering van de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad" afd.R.M.O. geh.op 11.11.51 te R'dam.

.....

Standaard, J.C.G.G, leest een brief voor van de V.R.O., waarin om meer steun wordt gevraagd.Spr.zegt, dat de vereniging echter geen geld voor dit doel beschikbaar heeft.

Péeters, J.A.M.geb.5.8.97 te Rotterdam merkt op, dat deze kwestie binnenkort zeer actueel wordt, aangezien de radio-omroep spoedig in de Kamer zal worden behandeld.

Spr.hoopt, dat de leden toch op dit gebied de zo nodige activiteit zullen betrachten.

Uitgetr. door: T.G.

Op aanwijzing van : B IV.

Datum: 31.1.52

ACD . 00 . 450

Periodiek:

Vrijdenker

Datum:

29-12-51

CIRCULATIE

Niet langer houden dan dagen

AAN	GEZIEN		Volgens geadresseerde nog t.k. aan
	dat.	par.	
P & B			

Aantekeningen:

ONZE ZENDTIJD

De besturen van de Vrijdenkers Radio Omroep en de Humanitaire en Idealistische Radio Omroep hebben een gezamenlijk adres gericht aan de Ministers en aan de Leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. De aanleiding hiervan was de Memorie van Toelichting op de begroting van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor 1952, waarin werd medegedeeld, dat het ontwerp, radiowet, regelende de zendtijdverdeling, binnenkort zal worden ingediend.

Het adres wijst op het onrecht van de aan beide organisaties ontnomen zendtijd en verzoekt dringend „het daarheen te leiden, dat genoemde omroepverenigingen evenals in het verleden weer in staat zullen zijn regelmatig uit te zenden”.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

06450 -
in vermelden o.d.

CO 119751

06450

[Handwritten signature]

Afd./Sect.: *BIV*

Dat.: 5-10-51

Par.: *[Signature]*

Interne aanwijzingen ACD.

[Handwritten mark]

ACD. 48

Dat.: 5/11-51

Par.: *[Signature]*

(K)

26/10-51

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

~~BIV~~

6.10.51

~~op nadere uitwerking afwijking~~

I.D.No. 455

Dienstgeheim.

P. Blum $\frac{6.191}{05.45}$

11 APR. 1951
AED! *W. J. P. Schutted is*

10 APR. 1951

OP KAART
ACD: *4B*
DAT: *26.6.51*
PAR: *43*

Kort verslag van de openbare propagandaveestavond voor de Vrijdenkers-Radio-Omroep, gehouden door de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad", sfd. Rotterdam-L.M.O., op Zaterdag 24 Maart 1951 in de Aula van de H.B.S. aan het Afrikaanderplein te Rotterdam. Aanvang 20.00 uur.

Aanwezig + 50 personen, o.w. circa 20 vrouwen. Gecolporteerd werd met "De Vrijdenker" en brochures, terwijl de bezoekers bonnetjes tot steun aan dienstweigeraars werden aangeboden.

Opdragen J.H. Vermelden

van der Geijs, Abraham Marinus, geb. 26-4-1902 te Rotterdam (bekend), opent de vergadering met een woord van welkom en kondigt het programma aan (in afschrift aangehecht).

Opdragen o.k. Vermelden

Greefkens, E.E., nadere personalia onbekend, wonende te Blaricum, memoreert de geschiedenis van de V.R.O. en hoe dastijds Minister de Wilde de zendtijd heeft ontnomen.

Spr. noemt voorts enige feiten, zoals het probleem overbevolking en kindertoeslag, die z.i. de oorzaak zijn, dat men ongaarne ziet, dat de V.R.O. in de aether verschijnt en zegt, dat, wanneer men deze problemen op de juiste wijze aanpakt, men vanzelf in conflict komt met de kerk in 't algemeen en de Rooms-Katholieke in het bijzonder.

Spr. zegt voorts, dat de V.R.O. haar eigen weg wil gaan in rede en waarheid, doch niet zoals het Humanistisch Verbond, dat aanpakt met andere organisaties.

Spr. eindigt met de oproep vrienden en familieleden op te wekken lid te worden van de V.R.O., teneinde het vereiste aantal leden te krijgen om in aanmerking te komen voor zendtijd.

van der Geijs, A.M., voornoemd, sluit te 22.30 uur de bijeenkomst. (EINDE).

Aan B.V.D.

W. J. P.

A f s c h r i f t

VRIJDENKERSVERENIGING "DE DAGERAAD" AFD. ROTTERDAM L.H.O.

107073

P R O G R A M M A

Voor de propaganda-feestavond voor de Vrijdenkers
Radio Omroep op Zaterdag 24 Maart 1951 in de
Aula van de H.B.S. aan het Afri aanderplein.

1. Opening
2. The Mauna Koa Hawaiians
3. Fred Menger, voordrachtkunstenaar
4. Rede door Evert Greefkes

p a u z e

5. Fred Menger, voordrachtkunstenaar
6. The Mauna Koa Hawaiians
7. Sluiting

Geeft u op als lid van de Vrijdenkers Radio Omroep
De minimum contributie bedraagt f 1.-- per jaar
U ontvangt dan gratis het V.R.O.-nieuws en andere
uitgaven van de V.R.O.

De Vrijdenkers terug in de aether ! ! !

de Heer

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

Doss.P.257

derwerp: H.J.ROOS.

OP KAART 2
ACD/43
DAI: 2/11/51
PAR: 92

October 1951

6.191.1	6.191.1
01.12	05.12
4 OCT 1951	
ACD/119757	

Konink
JX

Blijkens het verslag van de Algemene Vergadering van de Vrijdenkers Radio Omroep (V.R.O.), gehouden op 3 Juni 1951 te Amsterdam, opgenomen in het V.R.O. Nieuws no.22 d.d. September 1951, is de bij U bekende

Hendrik Johannes ROOS, geboren te Rotterdam 11 Januari 1898, van beroep opticien, wonende te 's-Gravenhage, Rijs-wijkseweg 213, als penningmeester der V.R.O. afgetreden. Hij heeft zich uit het bestuur teruggetrokken. (einde)

v
}

R'dam
25/12-19

~~B. 11~~ (mit vermindert
in 1910. in
nieder mit
1911)
2/11/57
D.D. 450

MANIFEST

Aan onkerkelijk Nederland

MEDEBURGERS,

Het Algemeen Bestuur van de Vrijdenkers Radio Omroepvereniging richt zich door middel van dit manifest tot u om u opmerkzaam te maken op een hoogst bedenkelijk verschijnsel, dat zich op 't ogenblik in de Nederlandse samenleving vertoont en om u te wijzen op het gevaar dat uit dit verschijnsel voor de onkerkelijken — en voor hen niet alleen — kan voortvloeien.

Het herinnert bij deze in de eerste plaats aan de uitkomst van de laatstgehouden volkstelling, die een nieuwe aanwas van de onkerkelijkheid te zien gaf. Bedroeg het percentage onkerkelijken in 1930 nog geen 15, het jaar 1947 gaf als uitkomst ruim 17% te zien, daarmee aan de klerikalen de hoop ontnemend, dat deze groei nu eindelijk eens gestuit zou worden. Bedenkt men bij het zien van deze getallen, dat een groot aantal Nederlanders, dat zich niets aan godsdienst of kerk gelegen laat liggen, toch opgaf tot een kerkgenootschap te behoren (als dooplid), dan kan men het percentage rustig op 20 ramen. Dat wil dus zeggen, dat de laatste volkstelling

twee miljoen onkerkelijken

te zien gaf. Dit cijfer is wel in staat klerikaal Nederland een ogenblik te doen stilstaan om zich te bezinnen en zich verontrust te gevoelen.

Een ander — ook voor de protestantse christenen — verontrustend verschijnsel was de aanwas van de rooms-katholieken. Bøekten alle andere kerkgenootschappen verlies, het r.k. volksdeel gaf een groei te zien, percentsgewijs niet zo groot als van de onkerkelijken, maar het maakte door dit feit toch een uitzondering op de andere godsdienstige richtingen. Het zou verkeerd zijn deze groei toe te schrijven aan de werfkracht van dit geloof — integendeel, er is geen kerkgenootschap in Nederland aan te wijzen, dat zulk een enorme afval vertoont als juist de r.k. kerk, hetgeen de leiding daarvan zorg genøeg baart. Men moet de aanwas van de rooms-katholieken daarom zien als een gevolg van de door de geestelijkheid gevoerde bevolkingspolitiek, die geen rekening houdt met de economische mogelijkheden van ons overbevolkte landje, maar er slechts op gericht is

het aantal afvalligen te compenseren,

zo mogelijk te overtreffen. Hierin vindt men de oorzaak van de percentsgewijze toeneming van het aantal rooms-katholieken.

Ware deze toeneming in aantal in staathuishoudkundig opzicht reeds verontrustend genoeg om de r.k. geestelijkheid haar streven naar de vorming van grote gezinnen kwalijk te nemen en met een scheef oog te bezien, deze groei heeft ook nog een andere schaduwzijde. De r.k. kerk streeft er nog steeds naar in de politiek een dominerende positie in te nemen en met de toeneming van het getal harer aanhangers groeit ook de wil en de bereidheid zich op alle gebieden des levens te laten gelden, ook daar waar men van haar achterlijke levensnormen niet gediend is. Men kan in roomse kringen blijkbaar de tijd niet vergeten, toen het roomse katholicisme in Europa de lakens uitdeelde, toen koningen en keizers alleen met toestemming van de paus konden regeren en de burgerlijke overheid uitvoerder was van de wil der geestelijkheid en aan deze (en aan deze alleen!) verantwoording schuldig was. Dit verloren gegane terrein te herwinnen is het doel, dat de r.k. kerk met alle beschikbare middelen nastreeft. En zo ziet men, dat de hogere geestelijkheid bij monde van de bisschop van Haarlem de gelovigen opoept al wat niet rooms is „te verdringen en te verstikken door het aantal”. Het Studiecentrum voor

Staatkundige Vorming (r.k.) zendt keer op keer geschriften de wereld in, waarin uiting gegeven wordt aan de verlangens van Rome op het gebied van bibliotheekwezen (censuur), filmkeuring (censuur), zedelijkheid volgens roomse begrippen (censuur op kleding) en radio (censuur). En de roomse vertegenwoordigers in deze regering voeren trouw de hun door de kerk gegeven opdrachten uit door wetsontwerpen in deze geest in te dienen en tot onderwerpen van discussie in het parlement en daarbuiten te maken.

Niemand onzer wil Rome het recht ontzeggen op een afwijkende mening inzake al deze vorengenoemde onderwerpen. Als Rome meent zijn aanhangers te moeten en mogen verbieden kennis te nemen van wat anderen zeggen of schrijven en op straffe van weigering der sacramenten zijn wil bij zijn aanhangers doordrijft, dan kan men als vrij denkend mens daarover zijn eigen gedachte hebben, maar Rome is — binnen de door de Nederlandse wet gestelde grenzen — daartoe gerechtigd. Als Rome zijn vrouwelijke lidmaten rok lengten en kousenkleuren voorschrijft, zijn aanhangers gemengd baden verbiedt of het bezoeken van bepaalde films afkeurt of aanbeveelt, alweer: voor zover het DE EIGEN AANHANG betreft is Rome daarin vrij.

En wanneer de rooms-katholieken zich vrijwillig in de geestelijke slavernij willen storten, dan is dit HUN zaak, niet de onze.

Edoch, Rome is niet tevreden met de dictatuur die het over de eigen aanhang uitoefent. In plaats van zich tevreden te stellen met het feit, dat zovelen het pauselijk gezag onderworpen zijn, wil het

ook aan de tegenstanders zijn dogma's opdringen.

Sommige roomsen zullen deze bewering loochenen en ontkennen, dat dit de bedoeling is. Naïeve roomse intellectuelen als Anton van Duinkerken verzekeren ons, dat er bij een eventuele roomse meerderheid in Nederland aan de persoonlijke vrijheid niet zal worden getornd. Wij willen niet beweren, dat de heer Van Duinkerken bewust onwaarheid spreekt. Alleen... de feiten, die bekend zijn uit die landen, waar Rome de macht uitoefent (Spanje b.v.) spreken een andere taal. Deze feiten worden goedgepraat door de Civitta Cattolica, het wereldorgaan der Jezuïeten, in de volgende bevoordingen:

„De Rooms Katholieke Kerk, overtuigd, door haar goddelijk voorrecht, dat zij de enige ware kerk is, moet het recht op vrijheid vragen voor zich alleen, omdat zulk een recht alleen in het bezit kan zijn van de waarheid, nooit van de dwaling. Tegenover andere godsdiensten zal de kerk zeker nimmer het zwaard trekken, maar zij zal verlangen dat door wettige middelen het niet wordt toegestaan een valse leer te verbreiden. Dit heeft tot gevolg, dat in een staat, waar de meerderheid van de bevolking Rooms Katholiek is de Kerk verlangen zal, dat aan de dwaling een door de wet erkend bestaan zal worden ontzegd en dat, indien er werkelijk godsdienstige minderheden zijn, zij alleen maar feitelijk (de facto) en niet rechtens bestaan kunnen, zonder gelegenheid om hun geloof te verbreiden.”

Dat is andere taal dan die van de heer Van Duinkerken. Men behoeft zich, na kennisneming hiervan, niet meer af te vragen, waartoe de wetsontwerpen moeten dienen, die censuur beogen te stellen op het bibliotheekwezen, die een verdergaande censuur wensen op film (en toneel?) en die niet alleen de rooms-katholieken, maar het gehele Nederlandse volk willen laten leven volgens de roomse zedelijkheidsmaatstaven. Men streeft naar een doel en dat doel heiligt de middelen. En dat doel is: de vestiging van Rome's almacht.

Men mag veronderstellen dat het Rome in Nederland niet zal gelukken binnen afzienbare tijd meerderheid te worden. Op goede gronden zelfs; want al staat dan ongeveer 40% van het Nederlandse volk als r.k. te boek, een groot deel van deze 40% (ongeveer 1/5 deel hiervan, d.i. 20%) wil wel Rome's gezag in geestelijke zaken erkennen, echter niet in politieke, zodat deze 40% politiek slechts voor 32% meetelt. Bedenkt men daarbij, dat 100 jaar geleden de roomse kerk ook 40% van het Nederlandse volk vertegenwoordigde, dan mag men veilig aannemen dat het met de roomse almacht in ons land voorlopig nog niet zo'n vaart zal lopen.

Maar men behoeft niet de meerderheid te hebben om zijn wil aan geheel een volk te kunnen opleggen; de dictatoren van onze eeuw leveren voor deze stelling de sprekende bewijzen. Zij konden en kunnen na de machtsverovering meerderheden forceren door niet-geheime verkiezingen, in de tijden toen in hun landen nog democratische volksuitspraken konden worden gehouden, bleven zij steeds in de minderheid.

Bij ons in Nederland is het de Katholieke Volkspartij, die op de wip zit. Hoewel geen meerderheid is zij toch machtig genoeg om in bepaalde gevallen (en deze worden talrijker) haar wil door te drijven. Zij wordt daarbij, wat de geestelijke zaken betreft, bijgestaan door de vertegenwoordigers van het protestants-christelijke volksdeel, dat „op dezelfde wortel des geloofs stoelt” en in vele gevallen dezelfde normen aanlegt bij de beoordeling van vorengenoemde zaken. Deze kringen mogen zich op 't ogenblik bezorgd tonen over Rome's toenemende macht, zij moeten daarbij bedenken, dat in de meeste gevallen ZIJ ZELF degenen zijn geweest, die voor Rome de weg geëffend hebben.

Het Algemeen Bestuur van de Vrijdenkers Radio Omroepvereniging brengt ter staving van deze bewering in herinnering de ontneming van de zendtijd aan haar vereniging, in 1936 op aandrang van de N.S.B. uitgevoerd door de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Z.Exc. mr. J. A. de Wilde (anti-revolutionnaire), welke zendtijdroof verdedigd en toegejuicht werd door geheel klerikaal Nederland van de rooms-katholieke mr. Teulings tot de christen-„demokraat” Van Houten. (Men leze hiervoor de door het V.R.O.-bestuur uitgegeven brochure „Ter Inlichting”).

Dit onrecht is nimmer hersteld. Alle pogingen, door de V.R.O. ondernomen om weer in het bezit van zendtijd te komen, stuitten af op de onwil en de onverdraagzaamheid van het politieke christendom. Een nieuwe radiowet is thans op komst. Hoe deze wet precies zal luiden is thans nog niet bekend; men mag echter veronderstellen, dat er in de toestand zoals die nu is weinig veranderd zal worden en dat het aan de V.R.O. gepleegde onrecht zal worden bestendigd, tenzij.....

tenzij onkerkelijk Nederland wakker wordt!

Tenzij onkerkelijk Nederland zijn plicht verstaat en zich teweer gaat stellen tegen de klerikale aanmatiging als zouden alleen de kerkgenootschappen leiding geven aan het geestelijke en kulturele leven in ons land. Daartoe is nodig, dat het onkerkelijke deel van het Nederlandse volk zich aaneensluit en zijn rechtmatig deel van de zendtijd opeist. Daartoe is nodig, dat dit volksdeel zich bewust wordt van het feit, dat de Nederlandse klerikalen van hun meerderheid in het parlement misbruik maken om de niet-godsdienstigen het recht te ontzeggen hun kulturele idealen voor de microfoon uit te dragen. Daartoe is nodig, dat deze onkerkelijken zich bewust worden van het feit, dat de Nederlandse klerikalen van hun positie misbruik hebben gemaakt **DE DEMOKRATIE IN DE AETHER DE NEK OM TE DRAAIEN.**

De Vrijdenkers Radio Omroepvereniging heeft in het verleden bewezen haar voorlichtende taak ten volle te verstaan en werd meermalen ten voorbeeld gesteld aan anderen, terwijl zij slechts beschikte over

één uur zendtijd in de maand.

Dit ene uur, dat ons door de klerikalen ontrouwd werd, willen wij terug hebben. Wij verlangen niet, evenals de grote omroepver., uitgebreide en gevarieerde programma's te geven. Wij achten dit onnodig; 't is ons onverschillig of de pianist, die Chopin of Mozart ten gehore brengt katholiek, protestant of mohammedaan is, mits hij maar goed speelt. Wat wij verlangen is slechts: dezelfde rechten als onze godsdienstige medeburgers. Wij hebben immers ook dezelfde plichten en betalen toch ook onze f. 12.— radiobelasting per jaar? Of acht men het billijk, dat de onkerkelijken wel mogen betalen, maar geen stem in het kapittel hebben?

Onkerkelijke Nederlanders, onverschillig of ge reeds lid zijt van een andere omroepvereniging, voorstander zijt van een nationale omroep of in 't geheel niet georganiseerd zijt, wij vragen u bij deze uw steun. Naar het woord van de grote humanist Renan komen de grote dingen in een volk steeds door een

Aan U nu het antwoord: „Ook wij vechten voort tot het vrijdenkerswoord, dat zolang werd gesmoord, weer opnieuw in de aether kan worden gehoord!”

Hierlangs afknippen

Gezinsleden welke tevens lid willen worden

Kan ongefrankeerd zonder nadere adressaanduiding worden verzonden.

Naam gezinshoofd:

Adres:

Plaats:

ANTWOORDKAART

R I J S W I J K Z. H.

Machtiging No. 2052

Hierlangs afknippen

minderheid tot stand. Ons kleine land is op de wereld niet alleen bekend geworden door zijn zoute haring, de kwaliteit van zijn boter en kaas, maar vooral door die dingen, die aan het besef van de grote massa veelal voorbijgingen, maar waarvoor minderheden hardnekkig en vastberaden hebben gestreden. Als eerste land ter wereld kende het vrijheid van geweten, als eerste schafte het de heksenprocessen af, als eerste kende het vrijheid van drukpers (waardoor het b.v. mogelijk was dat de werken van Castello in ons land (Gouda 1612) werden uitgegeven). Joden en Hugenoten vonden hier hun wijkplaats voor het geweld, geen Neger, Chinees of andere kleurling wordt in ons land uit tram, restaurant of schouwburg verwijderd. In dit, ons land, kon een Descartes zijn verhandelingen schrijven, kon een Spinoza zijn „Ethica” en zijn „Politiek-Theologisch Tractaat” het licht doen zien, dit land bracht een Erasmus en een Multatuli voort. Het zijn alle dingen, waarop wij, voor zover wij de vrijheid liefhebben en haar rijkdommen scheppende vruchtbaarheid erkennen, trots mogen zijn.

Maar beseft dan, onkerkelijke vrijheidlievende Nederlanders, dat deze vrijheid bedreigd wordt. Weest uzelf ervan bewust, dat Rome u deze vrijheid wil ontnemen en voor zijn politiek steun zoekt bij de „op dezelfde wortel des geloofs stoelende” protestantse christenen, die blind genoeg zijn om niet in te zien, dat zij door het verlenen van deze steun hun eigen vrijheid om hals brengen.

Beseft, onkerkelijke Nederlanders, dat vrijheid van geweten, vrijheid van kunst, vrijheid van drukpers en VRIJHEID VAN RADIO gelijkwaardige dingen zijn. Beseft, dat ONZE vrijheid ook UW vrijheid is, dat de kulturele idealen die WIJ ons gesteld hebben, veelal ook DE UWE zijn en dat dus ONZE strijd ook DE UWE is.

Steunt ons dan in onze strijd tegen de onverdraagzaamheid der klerikalen en geeft u op als lid van de V.R.O.

HET ALGEMEEN BESTUUR VAN DE VRIJDENKERS RADIO OMROEPVERENIGING

B. KOOKER, voorzitter (Amsterdam)
LUC. v. d. PUTTEN Jr., secretaris (Haarlem)
H. J. ROOS, penningmeester (Rijswijk)
L. A. v. d. MEULEN (Haarlem)
E. E. GREEFKES (Blaricum)
B. J. W. CLEMENS (Utrecht)
J. STEGEHUIS (Enschede).

Bent U het hiermede eens? Vult U dan nog heden het onderstaande aanmeldingsformulier in. Het kan ongefrankeerd en zonder nader adres gepost worden.
Bij voorbaat vriendelijk dank.

Ondergetekende

straat no.

woonplaats

wenst ingaande lid te worden van de V.R.O. tegen een contributie van gld. per jaar. (De contributie kan naar eigen keuze bepaald worden. Minimum f 1.— per jaar; contributie boven f 2.50 kan desgewenst in termijnen voldaan worden).

Datum Handtekening

450

NO. 78 68450
LID.: Vrijdenker
DATUM: 4-6-'49
NR.

**DE V.R.O.
TERUG IN DE AETHER!**

Meldt U nog heden aan als
lid van de

**VRIJDENKERS
RADIO
OMROEPVERENIGING**

Inlichtingen bij 't secretariaat:
Slachthuisstraat 2 - Haarlem
Min. contributie f 1.— p. jaar
Contributie en bijdragen te
storten op postgirorek. 278421
ten name van de penningm.
V.R.O. Rijswijk (Z.H.)

INLICHTINGENDIENST
GRONINGEN
GEHEIM
No. 8/48

ind 00396
A.G.D.
Werkgr. Vern

16-2-60

B/

R A P P O R

OPGEL-OR
20 FEB. 1948
A.G.D. / 29832

BUREAU B
23-2-48

Co

Naar aanleiding van het schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage, No.26424, d.d. 6 Januari 1948, betreffende het verzoek om toezending van een of meer exemplaren "V.R.O.-nieuws" gelieve U ingesloten het gevraagde exemplaar aan te treffen.

De I.D. te Groningen is slechts in het bezit van één exemplaar. - - - - -

Groningen, 18 Februari 1948.

V.R.O. NIEUWS

OFFICIEEL ORGAAN DER VRJDENKERS

RADIO-OMROEPVEREENIGING

Secretariaat en Redactie-adres: SLACHTHUISSTRAAT 2, HAARLEM

Een onopgemerkt

JUBILEUM

Januari 1947 vierde onze V.R.O. een merkwaardig jubileum. Het was toen n.l. tien jaar geleden, dat haar uitzendingen uit de aether geweerd werden. Ons allen is deze geschiedenis in voldoende mate bekend. Op aandrang van de N.S.B. nam minister De Wilde het besluit onze vereniging verdere zendtijd te weigeren, een besluit, dat tot op de dag van heden van kracht is gebleven. Er was dus voor de V.R.O. weinig reden dit tweede lustrum feestelijk te herdenken. Integendeel, velen van ons zullen met enige bitterheid in het hart gedacht hebben aan de dag, waarop in een democratisch geregeerd land een minderheid monddood gemaakt werd. En wat wij op die noodlottige Nieuwjaarsdag van 1937 voelden is werkelijkheid geworden. Het fascisme stormde aan, het liep West-Europa onder de voet en zette ons zijn ijzeren soldatenhiel op de nek.

Maar eindelijk kwam dan toch de bevrijding. Hoe velen hebben naar haar verlangd en zagen haar nooit werkelijkheid worden? En thans, twee jaren na die blijde Meidag, vragen wij onszelf af: Benen wij ook niet tot hen, voor wie de bevrijding en vrijheid gebracht heeft?

Wij willen niet ontveinzen, dat wij illusies gekoesterd hebben. Wij hebben gehoopt, dat de jaren van leed en onderdrukking brede lagen van ons volk een beter begrip van vrijheid zouden hebben bijgebracht. Wij hebben verwacht, dat het aan ons begane onrecht, geschied onder aandrang van het fascisme, ongedaan gemaakt zou worden en wij hebben gewacht op rechtsherstel. Noem ons naief, goedgelovig, onnozel, wij schamen ons deze illusies niet, want er is geen reden tot schaamte, wanneer men zich zijn medemens beter denkt dan hij in werkelijkheid is.

Men mene niet, dat het V.R.O.-bestuur teleurgesteld bij de pakken is gaan neerzitten. Verre van dat. Elk middel is aangegrepen, elke mogelijkheid benut, elke weg gevolgd. En dat het gestelde doel van onze actie, het rechtsherstel van de

V.R.O., nog niet bereikt is, is waarlijk niet te wijten aan de inactiviteit van het algemeen bestuur, maar veeleer aan de politieke situatie, waarin Nederland op het ogenblik verkeert.

Wie mocht denken, dat met de val van het Hitlerisme ook het nationaal-socialisme gestorven is en wie meent, dat met het verscheiden van Mussert ook in Nederland de laatste sporen van dit regiem zijn uitgeroeid, vergist zich schromelijk. Het fascisme is niet gebonden aan een bepaald persoon, noch een land, een zekere partij of beweging, zelfs niet aan een of ander tijdperk. Datgene, wat in onze tijd fascisme genoemd wordt, hebben onze voorvaders gekend onder Philips II; men kan zeggen, dat elk volk het gekend heeft of nog kent.

En ook wij in Nederland kennen het nog, al vertoont het zich niet meer langs onze straten en wegen in uniform van W.A. en S.S. Wanneer de Vereniging van ex-politieke gevangenen geweigerd wordt in Maastricht te vergaderen, dan vindt dat zijn oorzaak in de klerikaal-fascistische mentaliteit, die in het Zuiden des lands de boven-toon voert. En wanneer de burgemeester van Alkmaar „De Dageraad” verbiedt in de kaasstad een landdag te houden en voor deze beslissing als reden opgeeft, dat hij niet bang is dat de vrijdenkers relletjes zullen veroorzaken, maar dat andersdenkenden — in dit geval: de katholieken — aanstoot zullen nemen, dan komt ook hier de fascistische aap uit de klerikale mouw kijken.

Dit katholieke fascisme vormt in Nederland een geduchte macht. Een macht, die zich wil laten gelden op alle gebied, die voor zichzelf alle vrijheid opeist (opheffing van het processieverbod), maar die zijn worgende hand uitstrekt naar alle vrijheden, waarop ook niet-katholieken aanspraak durven maken. Dat het daarbij niet lijdt aan een overmaat van fijngevoeligheid en niet kieskeurig is in de keuze van zijn wapenen, mogen wij als genoegzaam bekend veronderstellen.

Niet zonder reden heetten de jongste leden van de fascistische jeugdorganisatie onder Mussolini „de zonen der wolvin”. Want het fascisme wordt beheerst door de moraal der wolven, die in grote troepen jagen. Komen zij de prooi op het spoor, dan vormen zij een halve maan-vormige linie, waarvan de vleugels bij de nadering van het

slachtoffer naar binnen zwenken, waarna de omringeling volgt en de totale vernietiging van het gejaagde wild. Een Hollandse marinier ironiseerde deze moraal in de Meidagen van 1940 als volgt: „Ich und mein Bruder Karl und mein Bruder Heinrich und noch vier tapfere Deutscher, wir haden einen kranken Holländer totgeschlagen.“

Inderdaad, alle ridderlijkheid is deze moraal vreemd, evenals alle dapperheid. Gaven de hoofse cavaliërs uit vroeger tijden hun tegenstanders eerst nog een wapen in handen, alvorens zij het gevecht openden, omdat het doden van een ongewapend man beneden hun eer was en gelijk stond met moord, de hedendaagse massamensen ontlenen zijn moed aan het feit, dat hij met zeer velen is en goedgewapend en zijn tegenstrevers weinig en weerloos, zodat de strijd hem geen risico oplevert en hij zeker kan zijn van de overwinning. Het dooddrukken van den tegenstander op politiek of ander gebied bezorgt hem geen wroeging, hij beroemt zich er zelfs op en wordt er nog voor geprezen. Wie de huidige katholieke bladen, met name de parochiekrantjes, bij tijd en wijle leest, zal bemerken, dat deze geestesgesteldheid onder het roomse volksdeel veld wint en dat de terreur, mits zo geruisloos mogelijk uitgeoefend, openlijk en bedekt aangemoedigd wordt.

Dit klerikale fascisme regeert op het ogenblik in Nederland. De tijd, dat het democratische bevelingen had, dat een katholieke minister ook aan de vrijdenkers zendvergunning verleende, ligt ver achter ons. En niet zonder bezorgdheid zien wij deze macht groeien. „De Vlam” moge er op wijzen, dat de ex-politieke gevangenen ook in Leiden kunnen vergaderen, waarheen zullen zij gaan, wanneer de worgende hand ook de Sleutelstad in zijn greep zal hebben?

Is dit niet een erg somber vooruitzicht? Inderdaad, het perspectief is donker genoeg, maar het geeft voldoende licht om aan te tonen, dat wij van deze „demokraten” geen heil, althans geen zendtijd te verwachten hebben. Daarvoor zijn mannen nodig met een ruimer uitzicht en een bredere blik dan pater Stokmans blijkt te bezitten, wanneer hij dames in badpak begluurt.

Men zou, wijzende op het geval-Gerbrandy, de opmerking kunnen maken, dat deze regering in zijn radio-politiek althans onpartijdig is en dat zij niet alleen de vrijdenkers van de microfoon weert. Afgezien van het feit, dat juist dit weren ons niet sympathiek is, onverschillig of het Gerbrandy dan wel Werkend Nederland of de H.I.R.O. betreft, mag men vaststellen, dat juist het geval-Gerbrandy het zendverbod voor de V.R.O. in een vreemd daglicht plaatst. De heer Gerbrandy is — naar de mening van den minister — buiten zijn boekje gegaan. Wordt daarom aan de N.C.R.V. de zendtijd ontnomen? Immers neen! En waarom dan wel aan de V.R.O., aan welke vereniging men, het zij hier nog eens met nadruk gezegd, nog nimmer ten laste heeft kunnen leggen, dat ooit een van haar sprekers uit de band gesprongen is? En zelfs al ware het zo, dan nog is intrekking van zendvergunning een te zware en onbillijke straf.

Maar vergunning of geen vergunning, de V.R.O. blijft bestaan. Wij zijn er ons scherp van bewust, dat ons pad niet over rozen zal gaan. Maar de organisatie is intact en het kader op zijn post. Wat aan de N.S.B. en minister De Wilde niet gelukt is, de liquidatie van onze V.R.O., zal aan de fascistischen van andere richting ook ontzegd zijn. Meer nog dan tot nu toe zullen wij ons via geschrift en gesproken woord richten tot het humanistisch denkend deel van Nederland en hen, die daartoe nog niet behoren, trachten te bekeren. Daartoe is nodig ons aller werkkraft, daartoe behoeven wij aller medewerking.

Aan het werk dus voor de uitbouw van onze V.R.O.!

E. G.

KORT VERSLAG

van de Algemene Vergadering van de Vrijdenkers-Radio-Omroepvereniging, gehouden op Zondag 27 April 1947 in „De Roode Leeuw”, Damrak 93 te Amsterdam.

Ruim elf uur opent de Voorzitter, J. H. Dapper, de vergadering met een woord van welkom tot de aanwezigen. Hij geeft voorts een overzicht van de huidige toestand der vereniging, waarin de gunstige zowel als de ongunstige omstandigheden gememoreerd worden en waarbij hij een beroep doet op de Afdelings-functionarissen om de inwendige organisatie zoveel mogelijk te versterken. Naar aanleiding van dit openingswoord ontstaat een geanimeerde discussie en worden enkele detailpunten nog nader besproken en toegelicht. Hierna wordt de Notulen-commissie geïnstalleerd en doet de Secretaris mededeling dat de navolgende afdelingen aanwezig zijn: Amsterdam, Dordrecht, Groningen, Haarlem, Rotterdam en Utrecht.

Het jaarverslag van de Secretaris over 1946 wordt, na korte bespreking, bij acclamatie goedgekeurd.

Naar aanleiding van het financieel verslag worden enkele opmerkingen gemaakt, welke door de Penningmeester nader toegelicht worden.

Na voorlezing van het rapport der financiële Contrôlcommissie wordt dit rapport goedgekeurd en de Penningmeester gedéchargeerd.

Voor het samenstellen van de financiële Contrôlcommissie voor het boekjaar 1947 worden drie leden benoemd, n.l. een lid van de afdeling Utrecht, een lid uit Den Haag en een uit Haarlem.

Het beleid van het Algemeen Bestuur wordt, na een korte bespreking, bij acclamatie goedgekeurd. Over het V.R.O.-nieuws worden geen bemerkingen gemaakt; het Dagelijks Bestuur van de V.R.O. wordt bij acclamatie als Redactie van het V.R.O.-nieuws herbenoemd.

Bij de verkiezing van leden voor het Algemeen Bestuur worden de aftredende leden J. H. Dapper, B. Kooker en L. v. d. Putten bij acclamatie herbenoemd, terwijl in de vacature, ontstaan door het bedanken van de heer M. N. Damman, voorzien wordt door verkiezing van de heer L. A. v. d. Meulen te Haarlem.

Daarna komt het voorstel tot reglementsherziening aan de orde. (Dit voorstel is afgedrukt in het V.R.O.-Nieuws no. 8, dato April 1947).

De voorgestelde wijzigingen in Art. 6, 1e en 5e zinsnede worden bij acclamatie aangenomen.

In Art. 7, 6e zinsnede wordt de datum voor het indienen van voorstellen vastgesteld op 1 Maart. De voorgestelde wijziging van Art. 11, 2e en 3e zinsnede wordt bij acclamatie aangenomen.

De behandeling van Art. 12 betreffende de contributie geeft aanleiding tot een uitvoerige gedachtenwisseling, waarna ten slotte vastgesteld wordt, dat de minimum contributie f 1,00 per jaar zal bedragen met toevoeging van de bepaling dat, wanneer het gezinshoofd lid is, ook alle overige gezinsleden boven 18 jaar desgewenst als lid ingeschreven kunnen worden, zonder verhoging van contributie. Tevens wordt vastgesteld, dat de contributie vóór 1 Juli voldaan moet worden.

Bij de bespreking over de voorgestelde wijziging van Art. 14, sub g blijkt, dat deze regeling zeer onvoordelig is voor de kas van het Algemeen Bestuur; besloten wordt de voorgestelde wijziging stopig te aanvaarden en op een volgende Algemene Vergadering een andere regeling voor te stellen.

De wijziging van Art. 18 wordt aangenomen met toevoeging van de woorden „voor de leden”.

Betreffende het onderschrift wordt vastgesteld, dat hierin de datum vermeld moet worden van elk der vroeger aangebrachte wijzigingen.

Vervolgens is de herziening van het Reglement voor de Afdelingen aan de orde.

Art. 6, 1e zinsnede wordt gewijzigd als volgt: „Binnen twee maanden na afloop van het verenigingsjaar wordt een ledenvergadering uitgeschreven”.

De voorgestelde wijziging van Art. 6, sub d wordt zonder discussie aangenomen.

Voorts wordt vastgesteld, dat de volgende Algemene Vergadering te Amsterdam gehouden zal worden. Bij de rondvraag worden nog enkele organisatorische aangelegenheden besproken, waarna de voorzitter de vergadering sluit met een oproeping tot verhoogde activiteit voor onze V.R.O.

Propaganda-vergadering te Dordrecht

Te Dordrecht werd op Maandagavond 29 September j.l. een propaganda-vergadering gehouden, welke georganiseerd was door samenwerking van de Dordtse Afdelingen van „De Dageraad,” de V.R.O. en de Vrije Socialisten Vereniging. Deze avond was ingericht als een „Gezellige Bijeenkomst”, waarbij muziek, declamatie, zang en het gesproken woord in bonte afwisseling dooreengemengd waren, terwijl de pauze gebruikt werd voor de verloting van een groot aantal fraaie prijzen.

De voorzitter van het Algemeen Bestuur van de V.R.O. de heer J. H. Dapper was uitgenodigd op deze avond aanwezig te zijn en hij maakte van die gelegenheid gebruik om de zaak van de V.R.O. ontrecting weer eens in het openbaar te bespreken. Na een uiteenzetting van de omstandigheden, die indertijd tot het intrekken van de zendvergunning geleid hebben; kwam spreker tot de vraag, hoe de kansen thans staan ten aanzien van het herkrijgen van zendtijd.

Inderdaad is het uitzicht hierop niet erg gunstig, gezien de politieke toestand van het ogenblik, maar deze toestand is slechts tijdelijk en kan zich te zijner tijd wel wijzigen, misschien nog spoediger dan men verwacht.

Het is daarom nodig, dat wij onze V.R.O. organisatie in stand houden, uitbreiden en versterken, opdat we ter gelegener tijd, wanneer de omstandigheden daartoe gunstig zijn, een krachtige actie kunnen voeren voor het herkrijgen van de zendtijd, welke ons onredelijk en onrechtvaardig ontnomen is; onrechtvaardig wegens de motieven, die hiervoor aangevoerd werden en onredelijk wegens de lompe manier, waarop dit geschiedde.

De afdeling Dordrecht heeft met deze goed geslaagde bijeenkomst haar winterseizoen geopend en daarmee tevens een voorbeeld gegeven aan andere V.R.O. afdelingen om ook eens een propaganda-vergadering te beleggen, waarop de zaak van de V.R.O. ontrecting ter sprake gebracht kan worden.

In samenwerking met een bevriende organisatie

Het kan U bekend zijn dat de Radio-Raad aan de Minister van O., K. en W. geadviseerd heeft een centraal radio-instituut te stichten hetwelk in de plaats zal komen van de Radio-Unie. In deze laatste was de V.R.O. nog niet opgenomen. Aan de V.R.O. werden en worden nog steeds de democratische rechten ontzegd. Of deze rechten in het nieuwe radio-bestel weer aan de V.R.O. zullen worden toegekend zal ook van Uw medewerking afhankelijk zijn. Wanneer U vóór democratie bent, dan ook in alles, dus ook bij de omroep. Strijd dan met ons voor de rechten van de V.R.O. en vul het aanmeldingsstrookje aan de andere zijde in.

Is U reeds lid van de V.R.O.? Bracht U reeds een nieuw lid aan? Neen? Probeer dan eens het aanmeldingsstrookje aan de andere zijde ingevuld te krijgen door een nieuw lid en zend het op aan het Secretariaat: Slachthuisstraat 2, Haarlem.

ter plaatse worden eventuele moeilijkheden veel lichter en de uitvoering kan dan in gezamenlijk overleg geregeld worden.

Overgenomen uit de dagbladders:

Stichting Centraal Radio-Instituut

Desnoods onteigening van studio's en apparatuur.

De Radoraad heeft de Minister van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen geadviseerd een centraal radio-instituut op wettelijke basis te stichten. Dit instituut zou fungeren als overkoepelend orgaan, dat de beschikking heeft over de beide Hilversumse zenders. De ene zender zou vrijgehouden worden voor een nationaal programma, terwijl de andere zender zou bestemd blijven voor de bestaande en eventueel nog toe te laten omroepverenigingen. De Radoraad verwacht, dat de omroepverenigingen haar gebouwen en apparatuur zullen inbrengen in dit centrale instituut. Als de omroepverenigingen dit weigeren adviseert de Radoraad over te gaan tot onteigening van alle eigendommen.

De samenstelling van de Radoraad is als volgt: prof. dr. P. S. Gerbrandy, voorzitter; mevrouw B. Boon—Van der Starp; dr. D. Crommelin; mr. W. de Gaaij Fortman; prof. dr. J. L. Lindeboom; prof. W. Nolet; prof. dr. J. Schmutzer; J. W. de Vries; F. von Eugen; mr. Ch. M. J. Hestinx; mr. dr. A. A. van Rhijn; J. van de Kieft; J. Meijer; prof. dr. Balth van der Pol, M. van Randwijk; mevrouw mr. A. de Ranitz—Cohen en ir. F. C. M. Wijffels.

Publicatie advies radoraad gevraagd

Het „Comité Nationale Omroep” heeft een brief gezonden aan de minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen. Daarin betreurt het comité de ontijdige en voorbarige discussies betreffende het advies van de radoraad aan de minister, aangaande de regeling van het omroepbestel. Het acht deze gang van zaken schadelijk voor een objectieve oordeelsvorming. Het comité wil zich onthouden van een oordeel over en commentaar op dit nog niet officieel gepubliceerde advies, doch het is van mening, dat het van het grootste be-

lang is, dat alle partijen aan de hand van de officiële tekst zich een oordeel kunnen vormen. Het comité dringt met klem aan op publicatie van het betreffende advies, opdat aan eenzijdige acties een einde komt.

Secretariaat Algemeen Bestuur: Slachthuisstr. 2, Haarlem.

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Aan alle leden van de V.R.O. is in de maand September een brochure toegezonden. Deze brochure getiteld „Strijdend aanvaarden of gelovend berusten” en geschreven door M. v. d. Brink bevat een redevoering, welke als Radio-rede zou zijn uitgesproken, indien de V.R.O. over zendtijd beschikte.

De Afdelingen Beverwijk, Den Bosch, Dordrecht, Groningen, Den Haag, Rotterdam en Utrecht hebben deze brochure bij hun leden thuis bezorgd. Aan alle andere leden is deze brochure door het Algemeen Secretariaat per post toegezonden. Er zijn echter enige dezer brochures als onbestelbaar teruggekomen; naar aanleiding hiervan worden alle leden en ook alle Afdelings-secretarissen dringend verzocht eventuele adresveranderingen direct aan het Secretariaat van het Algemeen Bestuur op te geven, waardoor veel onnodig werk bespaard kan worden.

Op de laatste Algemene Vergadering is, met betrekking tot het lidmaatschap der vereniging een bijzondere bepaling gemaakt, waarvan men verzocht wordt goede nota te nemen. Volgens deze nieuwe bepaling kunnen V.R.O.-leden, die gezinslid zijn, hun gezinsleden boven 18 jaar desgewenst als lid van de V.R.O. laten inschrijven zonder verhoging van contributie. Alle leden, die van deze bepaling gebruik wensen te maken, worden verzocht namen en voorletters te willen opgeven van die gezinsleden, welke hiervoor in aanmerking wensen te komen. Bovendien worden alle Afdelings-secretarissen verzocht bij hun leden te informeren, welke gezinsleden lid van de V.R.O. willen worden onder deze nieuwe bepaling.

Luc. v. d. Putten Jr.,
Secretaris Algemeen Bestuur

Invullen in blokletters a.u.b. Bij voorbaat dank.

Ondergetekende

Straat No.

Woonplaats

Wenst ingaande 19 lid te worden van de V.R.O. tegen de
contributie van f 1,— per jaar. Extra bijdrage f per jaar.

Gezinsleden welke tevens lid willen worden (Geén meerdere kosten):

.....

.....

.....

.....

.....

Datum Handtekening

B. 26424

IV. RD.3

229/47

15 December 1947

"V.R.O.-nieuws"; A.L.Constandse.

GeheimXXX
XXX

OPGELEGD

Tijdelijk

12 JAN 1948

nrh 00396
A.C.D.
Werkar. Vern

16-2-60

Naar onder: 29832

= vermitigt S.V. 004

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schriftjeven, waarin mij verslag werd gedaan van een op Zondag 14 December 1947 te Uwent gehouden openbare vergadering van de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad", heb ik de eer U te verzoeken mij - indien mogelijk - een of meer exemplaren van het tijdens deze bijeenkomst verspreide "V.R.O.-nieuws" te doen toekomen.

Omtrent de in bedoeld verslag genoemde spreker A.L.Constandse, moge ik te Uwer informatie berichten, dat diens volledige personalia als volgt luiden:

Anton Lesien Constandse, geboren 13 September 1899 te Brouwershaven, wonende te Amsterdam, D.de Langestreet 7 hs.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

De Heer HoofdCommissaris
van Politie
te G r o n i n g e n.

130 912

UITTREKSEL

Voor OD 450..... Naam VRIJDENKERS RADIO OMROEP
Origineel in OD 192..... Naam Humanistisch idealist.radio.omroep
Volg nr. Ag. nr. 22458 Aard van het stuk Rapport
..... Afz. I.D.Groningen Datum 23-10-47

Wel wordt er in de laatste tijd in vrijdenkerskringen veel propaganda gemaakt voor de Vrijdenkers Radio Omroep vereniging. In Pamfletten, die op bijeenkomsten van de Vrijdenkersvereniging "D Dageraad" worden uitgereikt, wordt opgewekt, lid te worden van genoemde V.R.O., die zich het verkrijgen van zendtijd tot taak stelt, ten einde ook via de radio de beginselender vrijdenkers wereldkundig te maken. Een afschrift van een dergelijk pamflet gelieve bijgesloten te worden aangetroffen.

Uitgetrokken door BcG Afd./Sectie AGD 4 Datum 8-12-47

PLAATS VOOR DE V.R.O.!

(Br.) Niemand zal ontkennen dat de radio een grote plaats in ons leven heeft weten te veroveren, groter misschien nog voor de toekomst dan de pers, die men „De koningin der Aarde” pleegt te noemen. De radio dringt door tot de verst verwijderde oorden, sneller dan de vlugste voertuigen die de techniek ons gaf en heeft een invloedssfeer die niet te meten en te tellen is.

Is het dan wonder dat de strijd om zich van deze invloedssfeer te kunnen bedienen met een even grote felheid gestreden wordt als de strijd voor andere materiële en culturele belangen in onze zo door tegenstellingen verdeelde wereld? En ook hier is veel onechte, veel onnodige strijd, maar ook een strijd om essentiële waarden. Op het terrein van de ontspanning en van de zakelijke voorlichting is het allerminst noodzakelijk dat allerlei groeperingen om invloed vechten. Er is veel wat gemeengoed van alle mensen is en hier zouden alleen de meest volmaakte technische voorzieningen noodzakelijk zijn. Op levens- en wereldbeschouwelijk terrein echter lopen de meningen zozeer uiteen dat het rechtvaardig en billijk is, dat iedere groepering haar nuttige en noodzakelijke kans kreeg.

Was de radio geboren in de tijd toen de democratische rechten voor iedere levensopvatting vanzelfsprekend waren, er zou dezelfde vrijheid wezen als voor de pers, wier rechten in de meeste staten grondwettelijk gewaarborgd zijn. Maar de belangstelling voor de radio kwam pas in de tijd toen het algemeen werd om aan de vrijheid van overtuiging beperkingen op te leggen. Vandaar dat er voor en achter de coulissen met faire en unfaire middelen gevochten wordt om het grootste stuk en de grootste kluit.

Men kent de geschiedenis van de vrijdenkers-radio-omroep. De vrijdenkers vormen in ons land een kleine, maar niet onbeduidende minderheid. Met een zendtijd van een uur per maand moesten zij geruime tijd genoegen nemen en werden daarbij dikwijls op kleingeestige wijze gehinderd door censuur. Maar zij namen er genoegen mee. Fascistisch en bekrompen drijven maakten hieraan echter een eind en vanaf die tijd vecht de V.R.O. voor rechtsherstel met volkomen faire en legale middelen. Tot heden zonder resultaat.

En toch was de belangstelling voor de uitzendingen van de V.R.O. heel groot. Groter dan het aantal van hen die door hun lidmaatschap daadwerkelijk steun verleenden en dit waren er reeds vele duizenden. Zelfs nu nog is men de V.R.O. niet vergeten. In een klein blaadje, het orgaan van leraren bij het middelbaar onderwijs, lezen wij dezer dagen het volgende: „Van de door genoemde voorbeelden van onverdraagzaamheid van overheidswege interesseert mij het meest het weigeren van rechtspersoonlijkheid aan „De Dageraad”. Ik luisterde met belangstelling naar de uitzendingen.” De schrijver bedoelt hier waarschijnlijk het verbod van uitzending voor de V.R.O., wijl het weigeren van rechtspersoonlijkheid aan „De Dageraad” van oudere datum is. Maar de uiting is typerend, wijl het hier een rechtgelovig christen betreft.

Binnenkort staan wij voor een nieuwe verdeling van de zendtijd, voor een nieuwe regeling van het radiowezen. Zal de V.R.O., zullen de vrijdenkers dan opnieuw worden gepasseerd? De constellatie van de regering kan niet in ons voordeel worden geacht. Doch de belangstelling bij het volk is zoveel groter en het rechtsgevoel na vijf jaar onderdrukking zoveel sterker. Er zijn symptomen die ons enigszins hoopvol stemmen.

Maar de V.R.O. komt er nooit wanneer allen die naar uitzendingen wenssen en niet stellig de schouders onder zetten. Het ledental van de V.R.O. is al groot, in tal van plaatsen zijn er afdelingen. Maar nog lang niet allen die lid waren en hun steun gaven in de tijd dat de V.R.O. nog uitzenden kon, hebben zich aangemeld. Dit moet toch anders worden. Als straks de betrokken instanties vragen over hoeveel leden de V.R.O. beschikt, dan moet dit de werkelijke weergave zijn van wat er in ons volk aan belangstelling voor deze uitzendingen leeft. Dan mag niemand achter zijn gebleven. En daarnaast moet het V.R.O.-bestuur beschikken over sympathiebetuigingen van hen die om principiële redenen geen lid kunnen zijn, doch wel — zoals de schrijver hierboven genoemd — met belangstelling naar de uitzendingen luisteren. Niemand blijve hier achter.

Men geve zich op als lid, of zende een sympathiebetuiging aan het secretariaat van de V.R.O.: Slachthuisstraat 2, Haarlem, of Postbus 893, Amsterdam.

MEN STELLE DIT NIET UIT, DOCH DOE HET NOG HEDEN.

PAR.: MB

NO. 48 450

DET.: VRIJDENKER

DATUM: 31-8-46

R.:

VRIJDENKERSVEREN. »DE DAGERAAD«
AFDELING GRONINGEN

Gerard Doustraat 82a

Hoornschediep 40b

Ondergetekende:

Adres:

geeft zich hiermede op als:

lid van de Vrijdenkersveren. »De Dageraad«
abonné op het weekblad »De Vrijdenker«

Als vrijwillige bijdrage kan geïnd worden een bedrag

van Fl. per $\frac{\text{maand}}{\text{kwartaal}}$
jaar

Handtekening: